

De gewijzigde Code van Goede Praktijk

De Code van Goede Praktijk werd een eerste maal vastgesteld op 11 december 2015. Nu de archeologieregelgeving ruim een half jaar in zijn geheel van toepassing is, wordt een aantal aanpassingen aan de Code doorgevoerd. Deze aanpassingen zijn tot stand gekomen in overleg met de Vlaamse Ondernemers in Archeologie (VONA) en komen tegemoet aan enkele bezorgdheden geuit door de archeologische sector.

De drie belangrijkste wijzigingen aan de Code van Goede Praktijk zijn:

1. De introductie van de ‘archeologienota met beperkte samenstelling’

Als de erkende archeoloog na analyse van de geplande bodemingreep, met één doorslaggevend argument m.b.t. de landschappelijke ligging, de historische beschrijving of de bespreking van eerder uitgevoerd archeologisch onderzoek, kan aantonen dat geen verdere maatregelen nodig zijn omdat:

- 1° er geen archeologisch erfgoed (meer) aanwezig is,
- 2° de werken waarvoor een vergunning moet worden aangevraagd nooit impact hebben op het eventueel aanwezig archeologisch erfgoed,
- 3° een archeologisch onderzoek op de betrokken terreinen in kwestie nooit zal leiden tot kenniswinst,

volstaat het dat het bureauonderzoek en de rapportering daarover een beperkte invulling krijgen.

In hoger aangehaalde gevallen hoeft voor de betrokken terreinen niet langer integraal onderzocht en gerapporteerd te worden wat én de landschappelijke ligging, én de historiek én het archeologische kader is. Het volstaat om de geplande bouwwerken en het ene doorslaggevende aspect dat de conclusie onderbouwt dat er geen verdere maatregelen nodig zijn toe te lichten. Dit beperkt het uit te voeren onderzoek en de rapportering erover in de archeologienota.

2. Vormelijke en inhoudelijke aanpassingen aan de (archeologie)nota

Het deel rapportering van de Code van Goede Praktijk wordt aangepast zowel wat betreft de structuur als de inhoud van de bepalingen over bureauonderzoek en vooronderzoek met ingreep in de bodem. De doorgevoerde aanpassingen gaan over volgende aspecten:

- Schrappen van bepalingen die niet van toepassing of minder relevant zijn voor bureauonderzoek;
- Wijzigen van de formulering van generiek gestelde bepalingen, zodat deze meer op maat van het bureauonderzoek zijn;
- Schrappen van nominatief opgenomen bronnen en illustratiemateriaal en vervanging door een meer generieke omschrijving, het schrappen van de opdeling ‘lage’ versus ‘hoge’ densiteit aan bewoning. De erkende archeoloog kan op die manier zelf bepalen welke bronnen en welk illustratiemateriaal relevant zijn en in de specifieke (archeologie)nota moeten opgenomen worden;
- Schrappen van bepalingen die een herhaling inhouden van informatie die elders in gelijkaardige vorm voorkomt;
- Herbekijken van de vormelijke vereisten van kaarten, plannen en lijsten bij bureauonderzoek en beperken tot wat strikt noodzakelijk is voor een goed begrip van de (archeologie)nota;
- Beter duiden welke elementen achterwege gelaten kunnen worden in bepaalde situaties (inclusief opname van criteria voor deze beslissingen);

- Hoofdstuk 12.5 (Verslag van resultaten van het vooronderzoek) uit de Code wordt integraal vervangen door het document 'Samenstelling archeologienota en nota: uitgebreid'. Dit document werd reeds in maart 2016 door het agentschap Onroerend Erfgoed als toelichting aan alle erkende archeologen bezorgd en wordt vandaag frequent aangewend voor het opmaken van de archeologienota's;
- Het schrappen van de strikte verplichting om een Harris-matrix op te stellen;
- Het verplicht analoog indienen van de rapportering wordt geschrapt. Het volstaat dat de rapportering enkel als digitaal bestand wordt ingediend bij het agentschap;
- Indien het gemotiveerd advies, opgesteld na het vooronderzoek met ingreep in de bodem, voorstelt dat het verder verwerken van het reeds aangelegde archeologisch ensemble volstaat om het kennispotentieel van de archeologische site te realiseren kan een programma van maatregelen voor verdere verwerking opgemaakt worden.

3. Herziening van de bepalingen over aardkunde en het beperken van de inzet van de aardkundige

De inzet van de aardkundige wordt beperkt tot de situaties waarin zijn expertise door de erkende archeoloog als absoluut noodzakelijk wordt ingeschat. Deze aardkundige voldoet aan volgende kwalificaties: *“een persoon die op basis van een academisch diploma in de aardwetenschappen en praktijkervaring in verschillende aardkundige contexten gespecialiseerd is in de studie van bodemsoorten en sedimenten en de betekenis daarvan in archeologisch verband”*. Voor alle andere aspecten van het archeologisch onderzoek waarvan aardkundige observaties deel uitmaken, volstaat het een beroep te doen op een zogenaamde assistent-aardkundige, zijnde *“een persoon die op basis van een academisch diploma in de aardwetenschappen OF op basis van een ander academisch diploma, aangevuld met bijkomende vorming en praktijkervaring, kennis heeft van de studie van bodemsoorten en sedimenten en de betekenis daarvan in archeologisch verband”*.

De doorgevoerde aanpassingen aan de Code van Goede Praktijk gaan voornamelijk over deel 2 (archeologisch vooronderzoek). Een herwerking van de bepalingen uit deel 3 van de Code (archeologische opgraving) gebeurt in de eerste helft van 2017 op basis van de ervaring met de toepassing ervan in de praktijk de komende maanden.

Inwerkingtreding Code versie 2.0

De versie 2.0 van de Code van Goede Praktijk treedt in werking **op 1 januari 2017**. Voor archeologienota's en nota's, opgemaakt volgens versie 1.0 van de Code van Goede Praktijk maar ingediend na 1 januari 2017, geldt dat het agentschap deze niet zal weigeren enkel en alleen omdat ze niet beantwoorden aan de dan vigerende versie van de Code. Archeologienota's of nota's opgemaakt volgens versie 1.0 van de Code van Goede Praktijk, die in 2016 een bekrachtiging van het agentschap zouden bekomen hebben, zullen die bekrachtiging in 2017 ook krijgen, ook al is dan een aangepaste versie van de Code in voege.

Met deze overgangsmaatregel vermijden we dat (archeologie)nota's voor de vorm herschreven moeten worden, enkel en alleen om te beantwoorden aan de gewijzigde Code van Goede Praktijk. Inhoudelijk en wetenschappelijk stelt deze werkwijze geen probleem omdat de nieuwe versie van de Code een vereenvoudiging betekent ten opzichte van de vorige.